

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for grønlandshund

Gyldig t.o.m. 31.12.2018

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt.....	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Overordnet mål for rasen.....	7
Rasens populasjon	7
Populasjonsstørrelse.....	7
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	8
Effektiv populasjonsstørrelse	8
Innavlsgrad	8
Bruk av avlsdyr.....	9
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	9
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	9
Prioritering og strategi for å nå målene	10
Helse.....	10
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	10
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	10
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Mentalitet og bruksegenskaper	11
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	11
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	12
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	12
Prioritering og strategi for å nå målene	12
Atferd	13
Atferdsproblemer	13
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	13
Prioritering og strategi for å nå målene	13
Eksteriør	14
Eksteriørbedømmelser.....	15
Overdrevne eksteriørtrekk.....	16
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	16
Prioritering og strategi for å nå målene	16

Oppsummering.....	16
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	16
Plan for videre arbeid i klubben.....	16

Innledning

Avlsrådet fikk ansvaret for å utarbeide en RAS høsten 2013. Dette har dessverre gitt oss lite tid og mulighet til å samarbeide med oppdrettere og andre. Vi har likevel gjort vårt beste for å lage et faktabasert og relevant dokument. Revisjon av inneværende RAS vil være om fem år og det vil helt sikkert være grunnlag for å forbedre ting da.

Det har vært tatt stort hensyn til at det ferdige dokumentet skal være både informativt og etterrettelig i sitt innhold og brukervennlig i sin utforming og formulering. Mål og strategier skal være realistisk gjennomførbare.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Tidlig historie

Grønlandshunden vi har i Norge i dag, har sin opprinnelse hos inuittene (eskimoene) på Grønland og i arktiske Canada. Den rasen vi opplever i dag er meget gammel og er resultatet av mange tusen års utvikling. For på tilstrekkelig vis å forstå denne utviklingen og rasens egenskaper, er det viktig å ha forståelse for inuittenes egen historie.

Hvis vi ser på innvandringen til Grønland litt isolert, vet vi at øya har vært befolket og avfolket i flere etapper frem til moderne tid. Endrede livsbetingelser har medført at ulike befolkningsgrupper, kulturer, har mistet livsgrunnet og dødd ut. Noen av disse kulturene har hatt hunder, andre ikke.

Dagens befolkning på Grønland tilhører det som kalles Thule-kulturen. Denne kulturen vandret inn på øya omkring år 1100. De var på mange vis, både utstyrsteknisk og kulturmessig, bedre i stand til å tilpasse seg de skiftende forholdene enn de tidligere kulturer. De var utstyrt med fantastiske redskaper som hunder og slede, kayak og umiak (konebåt). De var dermed i stand til å reise over store områder og utnytte hele landets ressurser. De har i løpet av noen århundrer befolket hele Grønlands isfrie kystområder.

Hundene deres var relativt store og kraftige sledehunder, tilpasset å overleve i et barskt arktisk klima. De har vært benyttet som sledehunder, kløvhunder, jakthunder og i vanskelige perioder trolig også som nødproviant. Det har ikke forekommet en bevisst utvikling av hundetype, det er naturens egne mekanismer som har fått virke. De hundene som ikke har vært i stand til å møte de harde kravene som ble stilt, har dødd ut.

På Grønland er det kun kystområdene som er isfrie og beboelige. Resten er fortsatt i dag fanget i istiden. Nesten alt land er dekket av en isbre, innlandsisen, som er opp til 2500 m tykk. Langs de bebodde kystområdene er det i dag delt opp i områder for hold av sledehunder, sledehunddistrikter, og områder for husdyrhold, der hold av sledehunder ikke er tillatt.

Grensen mellom disse områdene går om lag ved polarsirkelen. I slededistriktene er all innførsel av hunder utenfra forbudt og har vært det i mange år. Dette er gjort både for å ivareta den stede egne rase, fremmede raser er ikke ønsket, og for å hindre innførsel av nye smittbare sykdommer på hundestammen. Innførselsforbudet gjelder også hunder som en gang har blitt ført ut av slededistriktene. Disse kan dermed ikke tilbakeføres.

I de senere år har det vært foretatt undersøkelser for å se på den genetiske avstanden mellom de tre populasjonene og graden av genetisk varians innad i hver gruppe. Undersøkelsene ble samtidig også utført på hunder av typen Canadian Inuit Dog, den canadiske typen av vår grønlandshund.

Resultatene viser at innad på Grønland er den genetiske avstanden størst mellom hundene på østkysten og hundene på vestkysten. Den genetiske avstanden er minst mellom østkysten og Thule-området. Videre viste resultatene at den genetiske avstanden var mindre mellom hundene i Thule-området og hundene fra Canada, enn den var mellom de tre ulike områdene innen Grønland. (Ref; Hanne Friis Andersen, Population Genetic Analyses of the Greenland dog and Canadian Inuit dog, Veterinary Matsers Thesis V8650, 2005)

Den genetiske variasjonen viste seg også å være god innen hver av de tre områdene på Grønland. Dette er selvfølgelig viktig for å hindre innavl, men også en meget god forklaring på den store variasjon vi finner innen rasen i dag. (Ref; Hanne Friis Andersen, Population Genetic Analyses of the Greenland dog and Canadian Inuit dog, Veterinary Matsers Thesis V8650, 2005)

Rasens historie i Norge

De store ekspedisjoner

De første Grønlandshundene kom til Norge i årene rundt år 1900. Hunder som var benyttet ved de store polarekspedisjonene ble tidvis tatt med hjem etter utført oppdrag.

De første hundene som vi med sikkerhet kan si hadde betydning for en fremtidig norsk grønlandshundstamme var hundene etter Roald Amundsens ekspedisjon til Sydpolen i årene 1910-12. Amundsen anskaffet i forkant av ekspedisjonen om lag 100 hunder fra Vest-Grønland. Ved avslutning av ekspedisjonen var det 39 overlevende hunder som ble lastet om bord i Fram.

En del av hundene ble gitt i gave til australske Douglas Mawson for hans nært forestående ekspedisjon til Antarktis. Hvor mange hunder Amundsen faktisk hadde med tilbake til Norge er derfor noe usikkert. Noen hunder er kjent ved navn og har fått etterkommere i Norge. En del av hundene ble trolig også brakt videre til Svalbard der de har vært brukt til å bygge opp en stamme av hunder.

Mellomkrigstiden

I årene mellom første og andre verdenskrig ble avlen i Norge i stor grad basert på linjene etter Amundsens hunder. Den kanskje mest kjente er sønnesønnssønn av Amundsens hund Obersten, Int Ch Fram. Fram var en meget kraftig, stram og flott hann, men med et tøft temperament. Int.Ch. Fram sies å være modell for standarden for grønlandshund som ble utarbeidet i miljøet rundt Norsk Trekkhundklubb og vedtatt av NKK i 1935.

Å nedtegne en stor og variert rases standard på bakgrunn av en enkelt hund, blir selvfølgelig helt feil i forhold til vår tids forståelse av behovet for rasemessig sunnhet gjennom variasjon og genetisk diversitet. Man kan derfor håpe at standarden også bygget på tidligere beskrivelser av grønlandshunden. I standarden vedtatt av NKK i 1935 ble Nordisk Kennel Union oppført som rasens hjemland. I dagens standard er dette endret til Danmark.

Tiden etter andre verdenskrig

Den andre verdenskrig medførte et kraftig tilbakeslag for avlen. En del større hunderaser ble rekvirert av tyskere, deriblant grønlandshunder. Mange hunder døde også av valpesyke i krigsårene. Etter krigen hadde man derfor nesten ikke hunder å bygge videre på i Norge.

Først mot slutten av 40-tallet og på begynnelsen av 50-tallet lyktes det å få importert noen hunder fra Grønland igjen. Disse hundene ble så svært sentrale i avlen for å bygge opp igjen den norske grønlandshundstammen.

Norsk Trekkhundklubb mottok i årene 1952, 1958 og 1959 en rekke hunder fra England. Dette var hunder som henholdsvis hadde vært brukt på Festival of Britain, en britisk sydpolekspedisjon og deltatt i filminnspilling. Flere av disse ble registrert og brukt i avl.

Som en kuriositet kan det nevnes at da hundene fra 1952, samtlige oppgitt å være fra Vest-Grønland, ble utstilt på en NKK-utstilling for typegodkjenning, ble bare 9 godkjent som grønlandshund. De øvrige 6 ble registrert som siberian huskies. En tispe (Win) ble registrert som husky, mens hennes sønner (Raude, Kaifas og Brumbas) ble registrert som grønlandshunder.

Dette viser først og fremst at kunnskapene om de polare rasene var svært begrenset på den tiden. En forklaring på den spesielle typegodkjenningen kan også være at variasjonen blant hundene på Grønland var like stor den gang som nå, slik at et en del av de hunder som var direkte importert fra Grønland ikke passet inn i den relativt snevre "type"-forståelsen som ligger til grunn for rasestandarden. Slik snever tolkning av standarden er noe man i dag på det sterkeste søker å unngå.

Mot slutten av 60-tallet fikk NTK en ny stor gruppe hunder, denne gang med opprinnelse fra Thule i Nord-Grønland. Hundene hadde vært med på en trans-arktisk ekspedisjon ledet av engelskmannen Wally Herbert. En del av disse hundene kom til å dominere mye av avlen på tidlig 70-tall.

Det er naturlig å anta at hundene som har blitt importert gjennom årene har spilt en vesentlig rolle i avlen. I perioden fremover mot 90 tallet har det vært importert svært få hunder sammenlignet med tidligere. Det er også utelukkende privatpersoner som har stått for importen.

Det nye årtusen

Som raseklubb har Norsk Polarhundklubb de siste årene fått gjennomført en vesentlig endring og oppdatering i reglene omkring registrering av hunder importert fra Grønland. Hensikten bak reglementet er å muliggjøre import og stambokføring av sunne, friske og typeriktige hunder fra Grønland. Dersom importerte hunder skal holdes ute fra stamboken må en slik avgjørelse være basert på reelle helsemessige vurderinger og ikke tilfeldigheter i utøvelsen av et uhensiktsmessig regelverk.

Norsk Polarhundklubb er meget fornøyd med dagens regelverk og ser med stor glede på at det de senere år har vært en merkbar økning i antallet importerte hunder. Det siste tiåret ser vi følgende antall importerte hunder:

År	2000	2001	2002	2009
Hunder	2	7	9	18

Dette er antall vi ikke finner siden 50 og 60-tallet. Dette er ikke bare en betydelig mengde hunder, det er også en svært betydelig mengde ferskt genetisk materiale som rasemiljøet må forvalte på en mest mulig fornuftig måte.

Grønlandshund har i dag en om lag hundre år lang historie i Norge. Gjennom hele denne perioden har det, som vi har skrevet om tidligere, kommet inn nytt blod – nytt genetisk materiale – til den norske stammen av hunder. Grønlandshund er med en slik mulighet, en av svært få registrerte hunderaser i verden som fortsatt, kan gå tilbake til en opprinnelig, populasjon for å hente nye hunder som kan stambokføres, og inngå som avlsdyr i den registrerte stammen av hunder.

Dette har ført til at vi fortsatt i dag har en meget sterk og sunn rase, med stor grad av genetisk variasjon. Vi har også en registrert rase som har holdt seg typelik og tilnærmet identisk med sin opprinnelse. Dette er noe rasemiljøet er stolt av og som Norsk Polarhundklubb er svært opptatt av at skal forvaltes på en god måte.

Overordnet mål for rasen

Det overordnede mål for rasen grønlandshund er å opprettholde en sterk, sunn og frisk sledehund i tråd med rasestandarden. Målet for avl av den FCI-registrerte grønlandshunden må være å opprettholde en velfungerende og typelik hund med den som fortsatt finnes under opprinnelige forhold på Grønland.

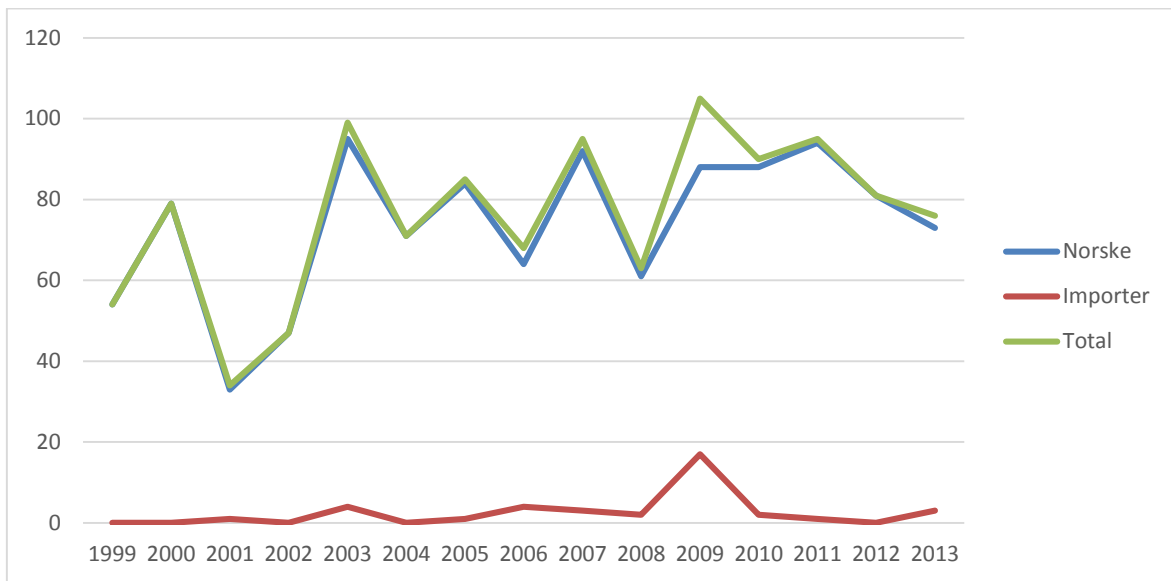
Norsk Polarhundklubb ønsker at grønlandshund skal sees på som det naturlige førstevalget for aktive og friluftsglade valpekjøpere.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Populasjon er et begrep for det samlede antall individ innenfor en art. Når vi snakker om populasjon på registrerte hunderaser blir det begrenset til det samlede antall individ innenfor en bestemt rase.

Populasjonen av FCI-registrert grønlandshund i Norge er det umulig å gi et konkret tall for fordi vi ikke har noe sted å se antall hunder som dør hvert år. På bakgrunn av en forventet levealder på 8-10 år og antall registrerte hunder årlig de siste 10 årene er det ikke urimelig å estimere den norske populasjonen til omkring 600 hunder. Vi kan i tillegg til dette anta en populasjon i det øvrige Europa på omkring 500 hunder.

Figur 1 - Antall registrerte hunder i perioden 1999 - 2013

Figur 1 viser antall registrerte hunder født i Norge, hunder importert til Norge og totalt antall registrerte hunder i 15 års perioden 1999-2013. Tabell med nøyaktige tall finnes bakerst i RAS.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Den gjennomsnittlige kullstørrelsen for grønlandshund for 15 års perioden 1999-2013, beregnet ut fra antall registrerte hunder delt på antall kull, er 4,1 valper/kull. Dette er en relativt beskjeden kullstørrelse sammenlignet med de fleste andre raser, også de andre polare rasene.

En mulig feilkilde er underregistrering, dvs at ikke alle valper i et kull blir registrert. En annen mulig feilkilde er hunder importert fra andre land. Importer blir nesten utelukkende registrert som valpekull bestående av kun én hund ved registrering i Norge.

Effektiv populasjonsstørrelse

Effektiv populasjon er det antallet ubeslektede hanndyr og hunndyr i en populasjon som bidrar med gener til neste generasjon. Hos villlevende dyr er minimum levedyktig effektiv populasjonsstørrelse på *kort* sikt regnet som 50 ubeslektede individ med jevn kjønnsfordeling. Minimum levedyktig effektiv populasjonsstørrelse på lang sikt er 500 – 1000 ubeslektede individ med jevn kjønnsfordeling. Jevn kjønnsfordeling vil si at like mange hanner som hunner deltar i avlen.

Vi har ikke sikre tall for effektiv populasjonsstørrelse hos grønlandshund, men det er trolig en skremmende liten effektiv populasjon i forhold til den totale populasjonen. Antagelig er det betydelig færre enn det anbefalte minimumet på 50 *ubeslektede* dyr, 25 av hvert kjønn, som deltar i avlen over en 10 års periode.

Innavlsgrad

Innavl er paringer mellom dyr som er tettere i slekt enn gjennomsnittet for rasen. Dette er et litt kinkig begrep fordi det som regnes som innavl i en rase med stor genetisk variasjon som grønlandshund, ikke nødvendigvis regnes som innavl i en rase med liten genetisk variasjon.

Grønlandshund er takket være sin opprinnelse en rase med stor grad av genetisk variasjon. Dette medfører også at det generelt er liten grad av innavl på rasen.

For 10-årsperioden 2001-2010 ble det registrert 202 kull. Gjennomsnittlig innavlsgrad på disse kullene var 3,8 %. Hele 17 av de 202 kullene hadde innavlsgrad over NKKs maksimumsgrense på 12.5 %, enkelte av dem også over 25 %, noe som er med å trekke gjennomsnittet merkbart opp.

Bruk av avlsdyr

Bruk av det enkelte avlsdyr i Norge er jevnt over god og flertallet av avlsdyrene har langt under det anbefalte antall avkom etter seg. Matadoravl, gjentatt bruk av samme hannhund på mange tisper, er lite utbredt.

Det finnes likevel eksempler på enkelte avlsdyr, både hannhunder og tisper som har vært betydelig mer brukt enn det som er ideelt i en så liten populasjon.

NKKs anbefaling er at ett enkelt avlsdyr ikke bør ha flere avkom i sin levetid enn 5 % av antallet registrerte hunder over en 5 års periode. Det vil for grønlandshund si maksimalt 15-20 valper etter samme individ født/registrert ett eller annet sted i hele Europa.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Populasjonen av grønlandshund i Europa bør ideelt sett forvaltes som en felles populasjon. Norge er pr i dag det land i Europa som har klart flest, godt over halvparten, av registrerte grønlandshunder. Sverige har også et stort antall hunder, men det er i stor grad de samme linjene som ligger bak hundene i Norge og Sverige. I det øvrige Europa er det en del hunder som stammer fra Skandinavia, men det er også en del linjer som ikke er direkte i slekt med våre.

Når det gjelder innhenting av ubeslektet avlsmateriale er det i stor grad Grønland som er det mest interessante. På Grønland finnes fortsatt omkring 20 000 sledehunder (grønlandshunder) som gir oss et hav av friskt genetisk materiale. Utfordringen er kostnaden og risikoen ved å importere og stambokføre hunder tenkt brukt i avl. Det er snakk om betydelig kostnader og det er alltid en sjanse for at hunden som importeres ikke blir godkjent for stambokføring og dermed ikke mulig brukt i avl.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Et av de viktigste målene vi har er å opprettholde og helst øke rasens effektive populasjon. Dette er et mål både på kort og på lang sikt og vil bidra til at vi opprettholder rasens genetiske variasjon og dermed også rasens sunnhet.

I følge NKK sin bok Genetikk, avl og oppdrett er det viktig, spesielt for en liten rase at man ikke får tap av genetisk variasjon, dette vil føre til reduserte muligheter til avlsmessig fremgang (side 78 i 3. utgave). Det er derfor viktig at mange tisper og hanner benyttes fra ulike linjer. Man bør ikke ha for strenge avlskrav, noe vi heller ikke har.

For vår rase er særlig punktet om tap av genetisk mangfold sentralt. Vi har ikke generelt mål om avlsmessig fremgang på noe vesentlig felt, men vi har en svært viktig oppgave i å opprettholde rasens genetiske variasjon.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å nå målet om større effektiv populasjon kreves det en innsats både fra klubben og fra oppdretterne. Klubben må bidra med korrekt informasjon om viktigheten av å ha en stor effektiv populasjon og viktigheten av å ha lav innavlsgrad, samt beskrive de vurderingene som oppdrettere bør legge til grunn ved sine valg av avlsdyr. Klubben må også være flink til å ha jevnlig oppdatert informasjon både om rasens status hva gjelder innavlsgrad og informasjon i eks hannhundlistene om antall kull/avkom etter den enkelte hannhund. Dogweb inneholder også lett synlig informasjon om den enkelte hunds kull/avkom.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Grønlandshund er etter klubbens oppfatning en gjennomgående sunn rase. Den er en utpreget brukshund og bærer preg av at det opp gjennom tidene nesten utelukkende har vært avlet på hunder som har vist sin verdi som brukshunder. Hunder som ikke har holdt mål har i svært liten grad blitt benyttet i avl.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Hofteledds dysplasi (HD) er pr i dag den eneste sykdom/defekt det føres statistikk over. Det er krav om kjent HD-grad for å få registrere valper etter en hund.

På generell basis kan vi si at det HD-røntges et for lavt antall hunder til å gi sikre statistikker for rasen. På bakgrunn av tallene vi har anslår vi 12,4 % HD (grad C, D, eller E) for perioden 2000-2009. Dette er en merkbar økning fra tidligere 10-års perioder som viser 6,6 % for perioden 1990-1999 og 6,3 % for perioden 1980-1989.

Av øvrige sykdommer/defekter som det har vært fulgt litt med på er magedreining og testikkelmangel. Det finnes ikke registrerte tall eller statistikk for noen av disse, men forekomsten er etter all sannsynlighet likevel så lav at det ikke regnes som problematisk for rasen eller som noe det er formålstjenlig å bruke vesentlig ressurser på verken kartlegging eller bekjempelse av.

Når det gjelder andre sykdommer er det vanskelig å komme med konkrete tall. Vi anser grønlandshund for å være en frisk rase. Det er ikke dermed sagt at ikke så godt som alle de mest alminnelige sykdommer og defekter også kan opptre på grønlandshund, men de er dokumentert med så liten hyppighet at de ikke regnes som et problem for rasen.

Avlsrådet har under arbeidet med RAS vært i kontakt med forsikringsselskapene Agria og Gjensidige med spørsmål omkring hyppigheten av rasen i selskapenes sykdomsstatistikker. Begge selskap har levert oss sine tall for rasen. Disse tallene viser at en svært lav forekomst av de sykdommer som forsikringsselskapene registrerer opptre på vår rase.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det er ikke registrert antall av reproduksjonsproblemer som skulle tilsi at rasen er belastet med reproduksjonsproblemer. Grønlandshund er kjent for å ha relativt små kull, selv om det kan se ut som om det er en svak økning i kullstørrelsen de senere år.

Den gjennomsnittlige kullstørrelsen for grønlandshund for 15 års perioden 1999-2013, beregnet ut fra antall registrerte hunder delt på antall kull, er 4,1 valper/kull. Dette er en

relativt beskjedne kullstørrelse sammenlignet med de fleste andre raser, også de andre polare rasene.

En mulig feilkilde er underregistrering, dvs at ikke alle valper i et kull blir registrert. En annen mulig feilkilde er hunder importert fra andre land. Importer blir nesten utelukkende registrert som valpekull bestående av kun én hund ved registrering i Norge.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

De kortsiktige og langsiktige mål er å opprettholde den sunne og friske rasen vi har.

Prioritering og strategi for å nå målene

Avlsrådet har et ønske om at antallet grønlandshunder som HD-røntges øker. Dette vil gi oss en bedre oversikt over den reelle utbredelsen av HD på rasen. Vi ønsker at det å få flere hunder røntget skal være et område både eiere og oppdrettere fokuserer på.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Grønlandshund er en polar trekkhund/sledehund. I dag er det primært innen friluftsliv og hobbykjøring rasen har sin utbredelse. Den er relativt lite brukt innen moderne hundekjøring på konkurransenivå, der dens størrelse, styrke og polare overlevelsesegenskaper er til hinder sammenlignet med de små, lette og tynnpelsede blandingshundene som utelukkende er avlet for løp.

Det er et brukschampionat, norsk trekkhundchampionat, knyttet til grønlandshund og de tre andre polare trekkhundrasene. For de to rasene grønlandshund og samojed, som er representert gjennom Norsk Polarhundklubb, er det fem ulike trekkhundprøver knyttet til championatet. Hensikten bak trekkhundprøvene er å gi eierne en mulighet for å vurdere sine hunder under noenlunde nøytrale og sammenlignbare former. Flere detaljer vedrørende trekkhundprøvene kan finnes hos NKK. Direkte link til reglementet er: <http://www.nkk.no>

Trekkhundprøver for grønlandshund og samojed

Enspanntest

1-spenn nordisk eller nome

Distanse: min 10km.

Vekt: I henhold til Norges Hundekjørerforbunds regler

Godkjent test: 10km/t

Langdistansetest A

Nordisk stil; 1-spenn, 2-spenn, Nome stil; 4-spenn

Distanse: 50km

Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav

Godkjent test: 8km/t

Langdistansetest B

Alle spannklasser

Distanse: 100km

Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav
Godkjent test: 8km/t

Langdistansetest C

Alle spannklasser
Distanse: min 2x30km
Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav
Godkjent test: 8km/t

Langdistansetest D

Alle spannklasser
Distanse: min 250km
Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav
Godkjent test: Gjennomført innen arrangørens tidsfrist.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Rasestandarden beskriver en grønlandshund som er :
Energisk, mentalt sterk, uredd. Energisk og utrettelig trekkhund. Vennlig overfor fremmede, som trekkhund føler den seg ikke tett knyttet til et bestemt menneske. Egner seg ikke som vakthund. Viser sterkt jaktinstinkt ved jakt på sel og bjørn.

Alle disse egenskapene har vært nødvendige for å sikre grønlandshundens overlevelse under de harde forhold som har eksistert og i dag fortsatt eksisterer i dens opprinnelige miljø som sledehund under krevende polare forhold.

En egenskap som er viktig å beholde er grønlandshundens evne til å takle ulike omgivelser. Grønlandshunden er lykkelig bare den får være med og takler ting som andre raser kan være engstelige for med stoisk ro. Dette gjelder både støy og forstyrrende elementer av ulike slag.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Rasestandarden beskriver etter raseklubbens oppfatning i svært stor grad den hunden vi innehar i dag. De kortsiktige og langsiktige mål er å opprettholde den sunne og friske rasen vi har. Dette vil sørge for at også fremtidens hunder innehar den mentalitet og de bruksegenskaper som rasestandarden beskriver og som er til stede i dagens grønlandshund.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å opprettholde dagens mentalitet og bruksegenskaper er hovedstrategien å opprettholde eierne og oppdretternes bevissthet omkring hundenes mentalitet og bruksegenskaper og viktigheten av at avlsdyr innehar dem.

En viktig strategi for å nå dette målet er at tilstrekkelig informasjon og opplæring må tilbys. Dette kan og bør skje både i skriftlig form på klubbens hjemmesider og medlemsblad, ved muntlig overleveringer og ved praktiske eksempler på samlinger.

Det vil videre være viktig at raseklubben jobber for å ha et åpent og inkluderende rasemiljø der eiere og oppdrettere føler seg velkomne, trygge og der man tør å diskutere og være ærlige om sine hunders egenskaper. Raseklubben har også som viktig oppgave å oppmuntre til og legge til rette for at eierne aktivt kan bruke sine hunder til rasens opprinnelige formål.

Atferd

Atferdsproblemer

Etter raseklubbens oppfatning har ikke grønlandshund atferdsproblemer i vesentlig grad knyttet til rasen. Det er likevel her som på andre raser enkeltindivid som utviser en avvikende og uønsket atferd i forhold til rasen som helhet.

Det er i denne sammenheng viktig å være oppmerksom på at rasens historie og ønskede fremtid primært er som en aktiv brukshund, ikke som en stille og sedat familiehund. Atferd som vil oppleves som problematisk hos andre raser, eksempelvis stor aktivitetstrang, mye energi, sterk jaktlyst og lignende, kan derfor være naturlig og ønskelig hos en grønlandshund som er skapt for å trekke tunge sleder mange timer i strekk.

Aggresjon mot mennesker er en atferd som likevel overhodet ikke er akseptabel i noen form, i særdeleshet ikke aggresjon mot barn. Hunder som viser slik atferd er svært utypisk for rasen og bør absolutt ikke brukes i avl. Grønlandshund er i utgangspunktet en sosial og menneskekjær rase som normalt trives meget godt i selskap med barn. Dette er en meget viktig egenskap å beholde.

Hunder som viser skyhet regnes også som utypisk for rasen. Dette kan skyldes flere årsaker, men oppdretterne oppfordres til å vurdere sterkt om slike hunder skal brukes i avl, spesielt hvis flere individer innen samme familie viser samme adferd noe som tyder på at adferden er arvelig.

For å være en god trekkhund skal en hund normalt kunne jobbe på spenn sammen med andre hunder av begge kjønn. Den skal også kunne passere og møte andre hunder i en arbeidssituasjon uten å reagere med aggresjon eller usikkerhet.

Grønlandshunden er videre et utpreget flokkdyr og bør kunne gå sammen med andre individer av begge kjønn i samme flokk. En kan ikke uten videre forvente at fremmede hunder skal gå problemfritt i en flokk, men det er normalt å forvente at hunder også bør kunne opptre behersket i nærheten av andre fremmede hunder.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

De kortsiktige og langsiktige mål er å opprettholde den atferdsmessig sunne og friske rasen vi har.

Prioritering og strategi for å nå målene

Mentalitet og der igjen atferd har etter det raseklubben kan se en relativt stor grad av arvbarhet. Det er derfor svært viktig at mentalitet og atferd er et av de høyest prioriterte kriteriene ved valg av avlsdyr. Klubbens oppgave må være å informere oppdrettere og hannhundeiere om dette. Mer om atferd og arv står i Genetikk, avl og oppdrett (3.utg) på side 75-76 bl annet. Adferd vil likevel alltid være en kombinasjon av arv og miljø og dette må man også tenke på. En del atferdsproblemer kan være innlært eller et resultat av uheldige opplevelser. Dette skal likevel ikke være en "unnskylding" til å bruke hunder med dårlig temperament i avl.

Eksteriør

(Hentet fra rasestandarden)

Rasebeskrivelse for

GRØNLANDSHUND (274)

Opprinnelsesland

Grønland

Hjemland

Danmark

Helhetsinntrykk

Meget kraftig polar spiss Hund bygget for utholdenhet i hardt arbeid som trekkhund under arktiske forhold. Tillatt med noe størrelsesvariasjon, så sant arbeidsevne og harmoni ikke påvirkes.

Viktige proporsjoner

Kort rektangulær kropp.
Mankehøyde:lengde = 10:11. Tisper kan være litt lengre.

Adferd/ temperament

Energisk, mentalt sterk, uredd. Energisk og utrettelig trekkhund. Vennlig overfor fremmede, som trekkhund føler den seg ikke tett knyttet til et bestemt menneske. Egner seg ikke som vakthund. Viser sterkt jaktinstinkt ved jakt på sel og bjørn.

Rasestandard

Link her: <http://web2.nkk.no/wp-content/uploads/2012/03/Gronlandshund-FCI-2741.pdf>

Eksteriørbedømmelser

Ved bedømmelse av grønlandshund på utstilling er det viktig å tenke på at rasen er en brukshund og at det er viktig å ta vare på rasens opprinnelige polare egenskaper i tillegg til meget gode bevegelser.

En rekke skandinaviske dommere med lang fartstid på rasen, ble forespurte om deres mening om rasen i Norge. Særlig da med fokus på gode og mindre gode eksteriørtrekk. Den generelle tilbakemeldingen var *generelt utmerket kvalitet med typiske hoder, utmerkede kropper og benstammer, samt utmerkede bevegelser*. Gemyttet har også vært trukket frem som meget bra, med unntak av en kommentar om et for stort antall hunder som viser skyhet og sterk usikkerhet i ringen.

Verken de forespurte dommerne eller annen dokumentasjon vi har søkt har kunnet fortelle om nevneverdig eksteriørmessig endring over tid.

Det klubben mener er viktig å tenke på av eksteriørtrekk på grønlandshunden er:

Bevegelser

I rasestandarden står følgende: *Effektivt, harmonisk, flytende og utrettelig trav, viktig for en trekkhund. I utstillingsringen bør den føres i løs line i et moderat trav. God steglengde i fronten og godt fraspark bak. Snorer sett forfra når farten økes.*

Raseklubbens kommentar: Viktig at kraften skal ligge i frasparket og ikke i nedsettet av poten. Høye løft med forbena kan se flott ut, men bidrar ikke med noen kraft i hundens arbeid. Rygglinjen skal være stille under bevegelse, både i høyden og fra siden.

Pels

Når det gjelder hårlag sier standarden følgende: *Dobbelt, dvs bløt, tett underull og overpels bestående av tett, rette, grove hår uten krøller eller bølger. På hodet og bena er pelsen forholdsvis kort, på kroppen lengre og rikelig. Lang pels på undersiden av halen slik at den virker busket.*

Raseklubbens kommentar: I en funksjonell pels skal dekkhårene på hode og kropp ikke ligge ned men stå rett ut fra kroppen, for å gi maksimal isolasjonseffekt. Pelsen skal ikke gi et glatthåret inntrykk. Grønlandshunden feller normalt underull en gang pr år. Røytingen pågår ofte i en lengre periode.

Røyteperioden ter seg ulikt hos de ulike individer. Noen kan bli "nakne" i en periode mens andre får sin nye pels mens den gamle faller.

Pelsen skal ikke være så lang at den deler seg på ryggen, dette kan føre til at snø og fuktighet kommer helt inn på huden. For lang pels på ben og labber kan også gi problemer med snø som fester seg og danner isklumper. Pelsen skal dessuten ha et naturlig fettlag som gjør at den holdes ren.

Størrelse/kropp

Standarden angir kun minimumshøyde for grønlandshund i motsetning av hva som er vanlig for mange andre raser. Hannhunder skal være 60 cm eller mer, tisper skal være 55 cm eller mer. Selv om ikke standarden angir et øvre mål, betyr ikke det at det ikke vil finnes en øvre grense som gjør hunden mindre anvendbar som trekkhund på vekslende snøføre.

Poter

Standarden sier følgende om poter: *Forholdsvis store, kraftige og runde. Sterke klør og tredeputer.* Det er svært viktig med gode poter for en trekkhund som skal bevege seg på vekslende snøføre gjennom en lang og kald vinter, uten å bli sårbeint.

Vi vil avslutte med et sitat som ofte nevnes på NKKs avlsråds kurs:

Det skal vær sunt å være vakker!

Overdrevne eksteriørtrekk

Grønlandshunden har ikke noen overdrevne eksteriørtrekk og slik ønsker klubben at det skal forbli. Man diskuterer typer, men det viktigste er at vi ikke ønsker ekstreme trekk verken den ene eller den andre vegen. Det er viktig å beholde ulike typer innenfor standarden for å beholde mangfoldet både utseendemessig og ikke minst bredest mulig genetisk populasjon.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Kortsiktig og langsiktig mål må også her være å beholde en sunn og frisk rase med gode bevegelser og med rasetyperiske egenskaper i behold.

Prioritering og strategi for å nå målene

Vi har et stort ønske om at NKK fortsetter å utdanne dommere og fortelle dem viktigheten av å velge de rasetyperiske hundene som vinnere på utstilling.

Det er naturlig at oppdrettere tenker likhet i type når de parer, men det er ikke negativt at det er individuelle forskjeller både hva gjelder utseende og mentalitet, til og med i ett og samme kull. Ved sunn avl vil det i rasen være stor grad av genetisk variasjon og dette gir seg naturlig utslag i stor variasjon blant hundene, også på helsøsken. Vi ønsker likevel at oppdretterne tar punktene lenger opp i avsnittet og kommentarene fra dommerne med seg på veien når de avler videre.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

I hundeavl er helhet viktig. Det er mange hensyn å ta og det kan fort bli for mange mål å jobbe mot. Det er derfor viktig å plukke ut noen viktige mål som fortjener ekstra fokus. Helse og velferd skal alltid prioriteres i tillegg til mål som er viktig for å nå det overordnede målet for rasen som vi mener skal være å beholde den vakre, sunne og trivelige brukshunden som grønlandshunden er.

Plan for videre arbeid i klubben

Denne RAS'en ble laget av avlsrådene uten mye input fra andre medlemmer i NP, men vi håper likevel at det kan være et arbeidsdokument for oppdrettere og raseentusiaster og at vi i samarbeid kan lage en mer omfattende RAS til neste revisjon om 5 år.

Evaluering av dette dokumentet gjøres skriftlig av avlsrådene innen 31.12. hvert år. Kopi av evalueringen sendes av styret til NKKs avlskonsulent.

Revisjon av dette dokumentet foretas hvert 5. år etter utgivelsesåret. Revidert RAS sendes av styret til NKKs avlskonsulent.

Vedlegg

Tabell 1 - HD status grønlandshund

Årstall	Antall reg	Røntget	HD-Fri	HD-Svak	HD-Mid	HD-Sterk
			A/B	C	D	E
1980	154	31	31	0	0	0
1981	179	61	51	5	5	0
1982	89	28	25	2	0	1
1983	186	46	41	2	2	1
1984	149	59	55	0	3	1
1985	230	96	94	1	0	1
1986	130	64	63	1	0	0
1987	114	46	44	2	0	0
1988	150	63	59	2	2	0
1989	93	48	45	1	2	0
Sum	1474	542	508	16	14	4
1990	58	30	30	0	0	0
1991	51	29	24	1	3	1
1992	73	54	50	3	1	0
1993	41	17	16	0	1	0
1994	9	6	6	0	0	0
1995	94	47	43	0	4	0
1996	88	50	47	1	1	1
1997	53	29	28	1	0	0
1998	39	20	19	1	0	0
1999	54	37	35	0	2	0
Sum	560	319	298	7	12	2
2000	79	36	30	2	4	0
2001	33	19	16	2	1	0
2002	47	21	18	2	1	0
2003	96	34	30	3	1	0
2004	71	39	34	3	1	1
2005	89	38	34	2	2	0
2006	64	25	24	1	0	0
2007	89	24	21	1	0	2
2008	61	21	19	2	0	0
2009	100	9	7	2	0	0
Sum	729	266	233	20	10	3
Totalsum	2763	1127	1039	43	36	9
6,3 % HD (grad C,D,E) i perioden 1980 - 1989						
6,6 % HD (grad C,D,E) i perioden 1990 - 1999						
12,4 % HD (grad C,D,E) i perioden 2000 - 2009						
Totalt 7,8 % HD (grad C,D,E) i perioden 1980- 2009						

RAS for grønlandshund

Registrerte hunder fra 1980- 2009			HD røntgete hunder i samme periode			
1980 - 1989 totalt registrert 1474		1474	HD røntget	542	36,8	%
1990 - 1999		560	HD røntget	319	57,0	%
2000 - 2004		326	HD røntget	149	45,7	%
2005 - 2009		403	HD røntget	117	29,0	%
	Sum	2763		1127	40,8	%

Tabell 2 - Innavsgrad hos grønlandshund 2001 - 2010

årstall	kull	antall reg.	innavsgrad	kull med innavsgrad over 12,5
2001	10	33	5,296	0
2002	14	47	3,641	1
2003	29	96	3,704	4
2004	19	71	5,064	4
2005	21	89	3,491	2
2006	17	64	1,991	0
2007	21	89	1,829	1
2008	17	61	5,525	2
2009	34	100	3,276	1
2010	20	89	4,52	2
	202		38,337	17
			3,8337	

Tabell 3 - Registreringer (inklusive import) hos grønlandshund 1999 - 2013

	Norske	Importer	Total	Antall kull	Valper pr kull
1999	54	0	54	17	3,2
2000	79	0	79	24	3,3
2001	33	1	34	10	3,4
2002	47	0	47	14	3,4
2003	95	4	99	22	4,5
2004	71	0	71	19	3,7
2005	84	1	85	21	4,0
2006	64	4	68	17	4,0
2007	92	3	95	21	4,5
2008	61	2	63	17	3,7
2009	88	17	105	34	3,1
2010	88	2	90	20	4,5
2011	94	1	95	18	5,3
2012	81	0	81	14	5,8
2013	73	3	76	17	4,5
Snitt	73,6	2,5	76,1	19	4,1